

Hospodaření krajů s nemovitostmi

Samospráva tvoří jednu ze dvou větví veřejné správy, a to větví nezávislou a státní správě nepodřízenou, vykonávanou subjekty od státu odlišnými. Je vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky samosprávných korporací. Územní samosprávu v České republice dnes tvoří obce jako základní územní samosprávné celky a kraje jako vyšší územní samosprávné celky. Faktická existence obcí a krajů jako subjektů územní samosprávy je podmíněna přenecháním veřejné moci těmto územním samosprávným celkům. Princip subsidiarity nalezneme např. v čl. 4 odst. 3 Evropské charty místní samosprávy stanovícím, že odpovědnost za věci veřejné obvykle ponese především ty orgány, které jsou občanu nejbližší. Jinému orgánu se odpovědnost svěří tam, kde to odpovídá v rozsahu a povaze úkolu a požadavkům efektivnosti a hospodárnosti.

V roce 2000 byl přijat základní balík zákonů tvořících v právní rovině páteř právní úpravy územní samosprávy a mezi nimi i zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákon č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů a další zákony v oblasti financí a majetku územní samosprávy. Postavení kraje je charakterizováno tak, že kraj je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a příjmy, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající, může k plnění svých úkolů v samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky jako zařízení bez právní subjektivity.

Zajištění dostatku finančních prostředků na hospodaření územních samosprávných celků a právní úprava tohoto procesu patří stále mezi aktuální otázky jak z pohledu ekonomického tak právního. Výše příjmů kraje závisí nejen na právní úpravě jednotlivých platebních povinností, ale i na tom, kolik majetku subjekt má a jak s ním nakládá, jaká je platební morálka daňových poplatníků, jak funguje celý systém nakládání s majetkem i finančními zdroji atd.

Rigorozant si za téma práce zvolil problematiku hospodaření krajů s nemovitostmi. Jde o problematiku rozsáhlou a zasahující do více oborů práva. To byl problém, který musel řešit a proto i zpracování tématu nebylo jednoduché. Rigorozant vyšel z vymezení postavení kraje jako subjektu vlastnického práva a přešel k vlastní problematice hospodaření s tímto majetkem. Domnívám se, že právě v této úvodní části se v práci mohlo objevit něco více z teorie práva či teorie veřejné správy např. chápání samostatného pojmu samospráva. Autor zvolil cestu průběžného porovnání právní úpravy vymezení postavení územních samosprávných jednotek v ČR, SR a v Polsku a tak se teoretická vymezení pojmů objevují na různých částech práce.

Těžištěm práce je část třetí věnovaná hospodaření s nemovitostmi krajů. Jde opět o zpracování komparativní, vycházející z právní úpravy v ČR a sousedních států. Autor širokým záběrem zkoumání prokazuje, že se s problematikou dobře seznámil. Na některých místech jde však až do takových detailů, které zhoršují přehlednost práce - méně by někdy bylo více. V rámci této části jsou zařazeny kapitoly věnované kompetenci jednotlivých orgánů kraje na úseku nakládání s nemovitostmi. Tím, že v předchozí části je řada informací velmi konkrétních, týkajících se vlastního procesu hospodaření, bylo by zřejmě vhodnější tuto obecnější, z hlediska významu podstatnější část, předradit před rozbořem základních povinností při hospodaření s nemovitostmi krajů. Na některých místech se objevují věci, které souvisejí s tím, co již bylo rozebráno dříve, tj. s hospodařením s majetkem.

Samostatná část je věnovaná postavení a fungování příspěvkových organizací zřizovaných krajem a organizačním složkám kraje. Jde o problematiku převážně upravenou zvláštním zákonem (zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů), která doplňuje výklad z určitého hlediska. Autor se pokouší o nastínění řešení problémů, které nejsou podrobně popsány v právních normách a jejichž uplatnění často spočívá na výkladu určitého ustanovení, což je třeba ocenit. Kontrole hospodaření s nemovitostmi je věnována část v závěru práce a na tuto kapitolu již navazuje vlastní závěr rigorozanta, shrnující hlavní poznatky z celé práce. Práci doplňuje seznam použitých pramenů.

Domnívám se, že rigorozant se seznámil s právní úpravou dané problematiky nejen u nás, ale i na Slovensku a v Polsku, tj. státech, které vycházejí z obdobných právních základů. Z hlediska porovnání by však bylo více zajímavé, kdyby se autor pokusil alespoň naznačit, jak se postupuje v této oblasti v rámci právních úprav jinde v Evropě - tj. tam, kde se nevychází ze stejného modelu jako u nás - např. v Rakousku či Německu.

V rámci ústní obhajoby by se rigorozant mohl k této otázce vrátit a porovnat např. základní rysy nakládání s majetkem na úrovni územní samosprávy v některém ze zmíněných států a dále vysvětlit, zda a jak je upraven proces nakládání s majetkem územních samospráv v rámci některého z celoevropských dokumentů.

Celkově však lze konstatovat, že jak z obsahové tak i formální stránky práce splňuje požadavky kladné na tento druh prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

V Praze dne 17.3.2006

Doc. JUDr.Hana Marková,CSc.
oponentka